

VUODEN 2019 VIHANNES

Puutarhamarttailua

Marttaliitto 2019

VÄRIKKÄÄT JUURIKKAAT

- Juurikkaiden suku *Beta vulgaris* on vuoden 2019 vihannes.
- Juurikkaisiin kuuluvat punajuurikas sekä kelta-, raita- ja valkojuurikas sekä näiden muunnokset.
- Juurikkaiden suku on vanha suosittu viljelykasvi Välimeren alueella - Suomessa kasvatusta aloitettiin 1800-luvulla.
- Lue lisää Martat-lehti 2/2019

LAJIKKEITA

Punajuurikkaat

- **'Egyptiläinen'**
 - Litteänpyöreä makea aikainen lajike vuodelta 1870. Kasvuaika 50 vrk.
- **'Detroit 2'**
 - Pyöreä, ohutkuorinen, viljelyvarma lajike vuodelta 1897.
- **'Forono'**
 - Pitkänomainen, makea, satoisa lajike.

Keltajuurikkaat

- **'Burpees Golden'**
 - Pyöreä, keltamaltainen, maukas kulttuuriperintölajike, jota on viljelty jo ennen vuotta 1828.

Valkojuurikkaat

- **'Albina Verduna'**
 - Pyöreä, puhtaanvalkoinen, sileäkuorinen, erittäin makea.

Ritajuurikkaat

- **'Chioggia'**
 - Pyöreä, puna-valkoraidallinen, aikainen, maukas kulttuuriperintölajike 1800-luvulta.

JUURIKASMAA KUNTOON

Parhaiten juurikkaat kasvavat

- Aurinkoisessa paikassa, 15–20 °C lämpötilassa.
- Syvämultaيسessa, kosteutta pidättävässä maassa.

Maanparannus, kalkitus ja lannoitus

- Savimaata parannetaan lisäämällä hiekkaa ja kompostimultaa/turvetta/hyvää multaa.
- Hapan maa kalkitaan, hyvä pH 6-7.
- Maltillinen lannoitus – hidasliukoinen lannoite (luonnonlannoitteet). Jos liikaa typpeä, juurikkaat keräävät nitraatteja. Jos maa on hyvässä kasvukunnossa (viljelykierto), lannoitukseksi voi riittää ruohosilppukate, jota lisätään muutaman kerran kesä-heinäkuussa (ei enää heinäkuun jälkeen, jotta juurikas ei kerää nitraatteja).

KYLVÖ LÄMPIMÄÄN MAAHAN

Juurikkaiden siemenet kylvetään touko-
kesäkuussa

- Siementen liotus vedessä (muutama tunti) sekä kylvövaon kasteleminen nopeuttaa itämistä
- Kylvösyvyys 2-3 cm, riviväli 25–40 cm, taimiväli 5–10 cm.
- Lämpimässä maassa taimettuu viikossa. Jos maan lämpötila on alle 10 °C, taimettuminen kestää kolmisen viikkoa (ei kannata kylvää liian aikaisin!).
- Jos yöt ovat kylmiä, kylvös on hyvä suojata harsolla, jotta juurikas ei virity kukkaan. Harso voi olla taimien päällä kesäkuun ajan.
- Itämisen ajan kastellaan tarvittaessa niin usein, että maa ei pääse kuivumaan. Maan pinnan kattaminen esimerkiksi olkisilpulla, ruohosilpulla tai harsolla vähentää veden haihtumista maan pinnan kautta.

HOITO KESÄN AIKANA

- Kylvös harvennetaan, kun ensimmäiset kasvulehdet alkavat kehittyä. Sopiva etäisyys on 5 cm, kun juurikkaita käytetään kesän aikana, 10-15 cm, jos sato korjataan vasta syksyllä. Siemenestä kasvaa yleensä useampi taimi, joista vahvin jätetään kasvamaan.
- Kuivina kausina juurikasmaata kastellaan. Kastelu vähentää myös kirppojen ym. pienten hyönteisten vioitusta sekä ehkäisee alkukesällä *Streptomyces*-sädebakteerin juurikkaan kuoreen aiheuttamaa rupea.
- Jos juurikkaat nousevat maan pinnalle, ne kannattaa mullata, jotta pinta ei kovetu.

KELLARIIN, PAKASTIMEEN TAI ETIKKAAN

- Sadonkorjuu
 - Paras korjuusää aurinkoinen poutapäivä. Naatit kierretään irti niin, ettei juurikasosa vahingoitu.
 - Juurikkaan säilytetään kellarissa 2-4 °C lämpötilassa joko sellaisenaan tai turpeessa/hiekassa.
 - Juurikkaita voi säilöä myös etikkasäilykkeenä tai pakastamalla tuoreraasteena/kiehautettuna.

Poimi nuoria lehtiä ja versoja (harvennustaimia) salaattiin

